

عزم ملی برای حذف
هپاتیت‌ها و ویروس
تا سال ۱۴۱۰

همسو با سازمان جهانی بهداشت با شعار

سرمایه‌گذاری به منظور

حذف هپاتیت

«Invest in eliminating hepatitis»

راه‌های انتقال و عدم انتقال ویروس هپاتیت C و B

World Health
Organization

وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی

مرکز مدیریت بیماری‌های هپاتیت و آنکسر
دفتر آموزشی و ارتقای سلامت
مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

ویروس هپاتیت C از چه راه‌هایی انتقال می‌یابد؟

ویروس هپاتیت C علاوه بر خون، در سایر مایعات بدن فرد مبتلا نیز وجود دارد ولی بالاترین مقدار آن در خون است. راه‌های انتقال این ویروس عبارتند از:

خون آلوده

- از طریق استفاده مشترک از وسایل تزریقی آلوده شامل سرنگ و سوزن مشترک و حتی قاشق، فیلتر یا پایپ مشترک
  - استریلیزاسیون نامناسب یا استفاده مجدد وسایل پزشکی غیراستریل مانند سرنگ و سوزن
  - تزریق خون یا فرآورده‌های خونی غربال نشده
  - خال کوبی یا تاتو و سوراخ کردن بدن (Body Piercing) با وسایل آلوده
  - تماس اتفاقی شغلی یا غیرشغلی با سوزن و سرنگ آلوده (البته احتمال این نوع از انتقال، کم است و تقریباً در هر ۳۰ نفر، یک نفر از این طریق به هپاتیت منتقل می‌شود. کارکنان بخش بهداشت و درمان، پرستاران و کارشناسان آزمایشگاه به علت تماس نزدیک و مداوم با خون و مایعات بدن که آلوده به خون هستند، در معرض خطر بیشتری قرار دارند.
  - تیغ ریش تراشی، قیچی و ماشین اصلاح مشترک در صورت آلودگی با خون فرد مبتلا (این وسایل در صورتی که تمیز نشده باشند و بلافاصله استفاده شوند، عامل خطر هستند گرچه احتمال ابتلا به هپاتیت از این طریق زیاد نیست)
  - استفاده مشترک از مسواک آلوده
- با اینکه انتقال ویروس هپاتیت C از راه مواجهه با مخاط یا پوست ناسالم تایید نشده، اما گزارش‌های نادری از انتقال این ویروس به دنبال پاشیدن خون به درون ملتحمه (غشاء داخلی پلک چشم) وجود دارد و حتی ممکن است به انتقال همزمان هپاتیت C و HIV بینجامد.

ویروس
هپاتیت C علاوه
بر خون، در
سایر مایعات
بدن فرد مبتلا
نیز وجود دارد
ولی بالاترین
مقدار آن در
خون است

انتقال از مادر به فرزند (انتقال عمودی یا ورتیکال)

انتقال عمودی به انتقال ویروس از مادر به فرزند طی بارداری، زایمان یا دوران نوزادی گفته می‌شود.

- حدود یک سوم تا نیمی از موارد انتقال از مادر به فرزند در داخل رحم و قبل از آخرین ماه بارداری رخ می‌دهد. بقیه موارد انتقال در آخرین ماه بارداری یا در حین زایمان صورت می‌گیرد.
- نتایج برخی مطالعات نشان داده است که در صورت ابتلای مادر باردار به طور همزمان به عفونت‌های HIV و هپاتیت C، احتمال انتقال ویروس هپاتیت C دو برابر حالتی است که مادر فقط به هپاتیت C مبتلا باشد.
- به نظر نمی‌رسد که ویروس از طریق شیر مادر منتقل شود.

جمعیت در خطر

این بیماری در هر کشور می‌تواند در جمعیت‌های خاص متمرکز شود. اصلی‌ترین گروه‌های در معرض خطر ابتلا به هپاتیت C در ایران عبارتند از:

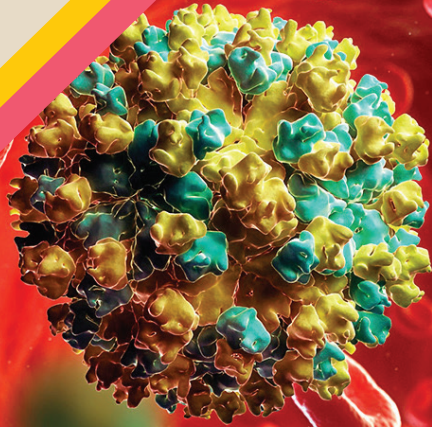
- در درجه اول مصرف‌کنندگان تزریقی مواد و افراد دارای رفتارهای پر خطر جنسی
- در درجه بعد افراد مبتلا به هموفیلی، تالاسمی و بیماران تحت دیالیز

راه‌های عدم انتقال

ویروس هپاتیت C از راه‌های زیر منتقل نمی‌شود:

- دست دادن و بوسیدن فرد مبتلا
- استفاده از ظروف مشترک
- معاشرت معمولی در محل کار و منزل
- از راه هوا
- استفاده از سرویس بهداشتی مشترک
- شناکردن در یک استخر
- شیردهی

ویروس هپاتیت B از چه راه‌هایی انتقال می‌یابد؟

ویروس هپاتیت B در خون و مایعات بدن فرد مبتلا وجود دارد. راه‌های انتقال این ویروس عبارتند از:

انتقال از راه خون و فرآورده‌های خونی آلوده

- از طریق استفاده مشترک از وسایل تزریقی آلوده شامل سرنگ و سوزن مشترک و حتی قاشق، فیلتر یا پایپ مشترک
- تزریق خون یا فرآورده‌های خونی غربال نشده
- خالکوبی / تاتو و سوراخ کردن بدن (Body Piercing) با وسایل آلوده

● درمان پزشکی یا دندانپزشکی در محیط غیربهداشتی یا با استفاده از تجهیزات غیر استریل

● تماس اتفاقی کارکنان بهداشت و درمان (پزشکان، پرستاران، کارکنان آزمایشگاه‌ها و...) غیر ایمن با خون و ترشحات بدن افراد مبتلا.

● تیغ ریش تراشی، قیچی و ماشین اصلاح مشترک در صورت آلودگی با خون فرد مبتلا در صورتی که تمیز نشده و بلافاصله استفاده شود می‌تواند به عنوان عامل خطر باشد ولی احتمال آن کم است.

● مصرف مسواک آلوده به طور مشترک

انتقال ویروس از طریق ارتباط جنسی

ویروس هپاتیت B در ترشحات بدن از قبیل مایع منی و ترشحات مهبل (واژینال) وجود دارد. لذا خطر انتقال از طریق رابطه جنسی محافظت نشده و بدون استفاده از کاندوم با یک فرد آلوده بسیار بالا است.

● در صورت وجود خون در زمان ارتباط جنسی (نظیر خون قاعدگی احتمال انتقال افزایش می‌یابد.

● در صورت وجود زخم در ناحیه تناسلی یا زخم به علت عفونت‌های آمیزشی یا وجود عفونت همزمان با اچ‌آی‌وی

خطر انتقال
هپاتیت B
از طریق
رابطه جنسی
محافظت نشده و
بدون استفاده
از کاندوم با
یک فرد آلوده
بسیار بالا است

A photograph of a baby crawling on a white blanket, looking down with a smile. The background is a wooden lattice structure. The image is partially obscured by a diagonal pink and yellow border.

احتمال انتقال افزایش می‌یابد.

انتقال از مادر آلوده به نوزاد (انتقال عمودی یا ورتیکال)

انتقال عمودی به انتقال ویروس از مادر به فرزند طی بارداری (بسیار نادر)، حین زایمان یا دوران نوزادی گفته می‌شود. شواهدی مبنی بر کاهش خطر انتقال ویروس از مادر به جنین در اثر زایمان به روش سزارین وجود ندارد. از طرفی شیردهی احتمال انتقال ویروس را افزایش نمی‌دهد. مهم‌ترین راه انتقال بیماری در مناطق با شیوع بالای بیماری از مادر به جنین، در مناطق با شیوع متوسط انتقال از فرد آلوده در دوران کودکی و نوجوانی و در مناطق با شیوع کم، روابط جنسی محافظت نشده و مصرف داروهای تزریقی در بالغین است.

ویروس
هیپاتیت C علاوه
بر خون، در
سایر مایعات
بدن خرد مبتلا
نیز وجود دارد
ولی بالاترین
مقدار آن در
خون است

راه‌های عدم انتقال

ویروس هپاتیت B از راه‌های زیر منتقل نمی‌شود:

- دست دادن و بوسیدن فرد مبتلا
- استفاده از ظروف مشترک
- معاشرت معمولی در محل کار و منزل
- از راه هوا، عطسه و سرفه
- استفاده از سرویس بهداشتی مشترک
- شنا کردن در یک استخر

با شناخت راه‌های انتقال و ابتلا به بیماری، نگرانی در دیگر موارد بی‌مورد است و لازم است ضمن آگاهی از راه‌های انتقال، از ابتلای به آن پیشگیری نمود.

۳ ماه درمان می تواند باعث
بهبود قطعی مبتلایان به
هیپاتیت C (سی) شود

